

نگاهی به بازار بیمه قطر

مترجم: سارا عبدالحمیدی^۱

از گذشته صنعت بیمه اتکایی، ضعیفترین رابطه را با شرکتهای در حال رشد ارائه دهنده خدمات مالی در سراسر منطقه خلیج فارس داشته است. اما در سالهای اخیر این جایگاه به گونه ای شگرف دگرگون شده است.

در حال حاضر محیط کلان اقتصادی در محدوده شورای همکاری خلیج فارس^۲، پذیرای حرفه بیمه اتکایی است؛ بهای بالای نفت و ترازنامه های قوی، عملکرد قابل ملاحظه ای را در کشورهای عضو شورای همکاری خلیج فارس موجب شده است.

۱. کارشناس مدیریت بیمه

اجزای مرکز مالی قطر

مرکز مالی قطر چهار جزء دارد :

- مرجع مرکز مالی قطر: یک زیرساخت عملیاتی پیوند دهنده برای موسسه ها که به آنها در مدیریت سودآورانه و کارآیی فعالیت یاری می‌رساند.
 - مرجع نظارتی مرکز مالی قطر: یک ناظر رده بالای جهانی، مجهز به برترین زیرساخت حقوقی بین‌المللی؛ با هدف تجهیز شرکتها از طریق همکاری نزدیک و اطمینان از فعالیت در کشور قطر.
 - محکمه قضایی مدنی و تجاری مرکز مالی قطر: بر طبق استانداردهای عالی قضایی عمل می‌کند.
 - دیوان دادرسی مرکز مالی قطر: به شرکتها امکان درخواست تجدید نظر در رأی ناظر را می‌دهد.
- اطلاعات بیشتر در خصوص مرکز مالی قطر در پایگاه این مرکز روی شبکه جهانی اینترنت به آدرس www.qfc.com.qa قابل دسترسی است .

با وجود نرخ رشد سریع بیمه در سالهای اخیر، باعث شگفتی است که صنعت بیمه اتکایی شورای همکاری خلیج فارس در مقایسه با استانداردهای جهانی رشد اندکی داشته باشد. ارزش بیمه شورای همکاری خلیج فارس در سال ۲۰۰۵، ۴/۷ میلیارد دلار بود که تنها ۰/۱۴ درصد از صنعت جهانی بیمه را به خود اختصاص می‌داد. با وجود این، شورای همکاری خلیج فارس در فاصله سالهای ۲۰۰۱ تا ۲۰۰۵، میانگین نرخ رشد سالانه‌ای به میزان ۱۷/۵ درصد را ثبت کرد که در زمره برترینها در جهان جای داشت.

بیمه‌های غیر عمر در نیل به این موفقیت عمده‌ترین همکاری و کمک را کرد. بیمه‌های عمر تنها ۱۲ درصد از مجموع حق بیمه‌های سال ۲۰۰۵ را تشکیل می‌دادند؛ ضریب نفوذ بیمه در این منطقه در حال افزایش است؛ ولی همچنان کمی بیشتر از یک دهم میانگین جهانی آن یعنی ۷/۵۲ درصد است. شورای همکاری خلیج فارس همچنان از بسیاری از انواع محصولات بیمه‌ای بهره مند نبوده‌اند و چرخ‌های صنعت

بیمه، مانند شرکت‌های بیمه وابسته و واگذاری ثانوی ریسک به اندازه کافی مورد بهره برداری قرار نگرفته است.

عامل فرهنگ از دیرباز سدی در برابر ارتقای صنعت بیمه بوده، ولی نسل جدیدی از محصولات "تکافل" در حال دگرگون ساختن شرایط است؛ تا جایی که اخیراً منطقه خاورمیانه در بازاریابی و داد و ستد درون تکافل، کندتر از آسیای جنوب شرقی بوده است.

نیاز به بیمه‌گران اتکایی

در حال حاضر شرکت‌های بیمه شورای همکاری خلیج فارس، وابستگی زیادی به بیمه اتکایی دارند، تقریباً ۶۰ درصد از حق بیمه‌های جمع شده به کانون‌های بزرگ بیمه اتکایی اروپا واگذار می‌شود. این واگذاری به دو طریق بر صنعت بیمه منطقه اثر می‌گذارد: ۱. شرکت‌های محلی کنترل محدودی بر قیمت‌ها دارند، چرا که از سوی بیمه‌گران اتکایی و در تطابق با چرخه‌های بیمه اتکایی تعیین می‌شوند؛ ۲. در دسترس بودن محصولات محدود است، زیرا شرکت‌های بیمه تنها به فروش آن دسته از محصولات اقدام می‌کنند که نسبت به توان خود در واگذاری اتکایی آنها اطمینان کامل دارند.

بنابراین فرصتی برای شرکت‌های بیمه جهانی وجود دارد تا فعالیت‌های بیمه‌گری خود را در این منطقه آغاز کنند. حضور آنها منجر به درک بهتری از ریسک‌ها و نیازهای محلی شده و زمینه ابداع محصولات اختصاصی را برای این بازار فراهم می‌نماید. تلفیق شاخص‌های قوی اقتصادی، نفوذ اندک پوشش‌های بیمه‌ای، تنوع پایین محصولات و سطوح بالای واگذاری اتکایی، حکایت از بازار بالقوه‌ای دارد که فرصت‌های گوناگونی برای رشد سریع در اختیار دارد.

مرکز مالی قطر به گونه‌ای استقرار یافته تا نقش یک جایگاه اصیل بیمه‌ای را ایفا کند. این مرکز در ماه می سال ۲۰۰۵ با هدف توسعه یک بخش مالی پیشرو و گسترده پایه‌گذاری شد تا نیازهای کشور قطر و منطقه خلیج فارس را برآورده سازد. قوانین این مرکز مبتنی بر بهترین قوانین تجربه شده در حوزه‌های قضایی پیشگام جهان است.

مرجع مرکز مالی قطر، مقررات خود را که شامل استخدام، قراردادها، شرکت‌ها، دآوری، ورشکستگی، حفاظت اطلاعات و حتی مهاجرت می‌شود، بسط داده است. این قوانین به زبان انگلیسی نوشته شده و از حوزه‌های قضایی ارشد مالی در سراسر جهان اقتباس شده اند.

مجموع تولید ناخالص داخلی این منطقه در پایان سال ۲۰۰۵ به ۵۸۸ میلیارد دلار رسید. با افزایش میانگین نرخ رشد سالانه ۷/۸ درصدی از سال ۲۰۰۱ تا سال ۲۰۰۵، شورای همکاری خلیج فارس یکی از پرشتابترین نرخ‌های رشد اقتصادی را در جهان داشته است که در این میان، قطر و امارات متحده عربی، هر کدام با نرخ رشد ۱۱ درصد، از دیگر کشورهای عضو پیشی گرفته‌اند. در حال حاضر، نرخ رشد قطر در حدود ۲۵ درصد است که در مقایسه با هر استاندارد، نرخ چشمگیری است.

سرمایه‌گذاری مجدد درآمدهای نفتی در تنوع بخشی به اقتصاد، سبب افزایش جذب سرمایه‌گذاری‌های مستقیم خارجی می‌شود. دو عامل بازگشت ثروت و رتبه بندی ایستا در عرصه اقتصاد کلان، در کنار یکدیگر تضمین می‌کنند که نرخ رشد کشورهای عضو شورای همکاری خلیج فارس همچنان به ماندن در سطحی بسیار بالاتر از میانگین باقی می‌ماند.

بیش از یک تریلیون دلار در پروژه‌های سودمند سراسر خلیج فارس سرمایه‌گذاری شده که اغلب در زمینه‌های سازندگی، زیرساخت‌های عمومی، نفت و گاز، صنایع پتروشیمی و گونه‌هایی از صنایع نوین وابسته و غیر وابسته بوده است.

کشور قطر با برنامه توسعه خود برای گاز مایع طبیعی پیشگام است. نزدیک به ۴۰ میلیارد دلار با هدف استخراج، ذخیره سازی و نقل و انتقال گاز از میدان عظیم شمالی این کشور، سرمایه‌گذاری شده است. در پنج سال آینده، مجموع سرمایه‌گذاری قطر به میزان تقریبی ۱۳۰ میلیارد دلار خواهد رسید.

محکمه قضایی مدنی و تجاری مرکز مالی قطر که مسئولیت رسیدگی به کلیه اختلافات مدنی و تجاری بین نهادهای مرکز مالی قطر را بر عهده دارد، مستقل از دادگاه‌های شرعی کشور عمل می‌کند. در ضمن، مرجع نظارتی مرکز مالی قطر یک نهاد قانون‌گذاری مبتنی بر ریسک است و به همین دلیل تلاش‌های خود را در زمینه قانون‌گذاری روی کمیت ریسک‌های ایجاد شده توسط شرکت قانون‌مند شده متمرکز می‌نماید. هدف از این کار، دستیابی به استانداردهای سازمان‌های پیشرو در عرصه بین‌المللی است و بدین منظور به حفظ و گسترش روابط با شمار زیادی از آژانس‌های قانون‌گذاری و هیئت‌های بین‌المللی در سراسر جهان می‌پردازد.

عدم وضع مالیات

مرکز مالی قطر یک حوزه قضایی به روز و درون مرزی است تا یک مرکز فرعی و برون مرزی. با وجود این، این مرکز محیطی بسیار کارآ فراهم می‌نماید. از ابتدای می ۲۰۰۸ مالیاتی با نرخ حداکثر ۱۰ درصد بر سود بنگاه‌های دائمی اعمال خواهد شد. شرکت‌های عضو مرکز مالی قطر می‌توانند از مزایای مالیات‌بندی مضاعف که قطر با بسیاری از کشورها امضا کرده است، بهره‌مند شوند. علاوه بر این، کاهش یک جانبه مالیات، به نفع چندین کشور شامل ایالات متحده، انگلستان و ژاپن اعمال می‌شود. هیچ گونه مالیات بر درآمد، مالیات‌های غیر مستقیم، مالیات کسر شده از حقوق دریافتی یا مالیات بر افزایش سرمایه و سود سهام وجود ندارد. علاوه بر این، شرکت‌های بیمه وابسته، مشمول معافیت‌های مالیاتی هستند.

مرجع نظارتی مرکز مالی قطر به منظور بررسی تقاضای فزاینده برای شرکت‌های بیمه وابسته در منطقه به توسعه قوانین و مقررات با هدف اعطای پروانه فعالیت و نظارت بر این شرکتها پرداخته است.

سه گونه از انواع شرکت‌های وابسته، قابلیت تأسیس و آغاز به کار را در مرکز مالی قطر دارند: دسته اول: بیمه‌گرانی که تنها مجاز به انعقاد قراردادهای بیمه‌ای نسبت به آن دسته از ریسک‌هایی هستند که مرتبط با حرفه گروه می‌باشند؛ برای این منظور می‌توان از امکان محدود انعقاد قراردادهای بیمه اتکایی نسبت به ریسک‌هایی یاد کرد که از سوی بیمه‌گذار اتکایی تحت پوشش قرار می‌گیرند.

دسته دوم: بیمه‌گرانی که تحت شرایط پروانه فعالیت خود مجازند تا سقف ۲۰ درصد از ناخالص حق بیمه صادره خود را از ریسک‌های متعلق به اشخاص ثالث تحصیل کنند.

دسته سوم: بیمه‌گرانی که مجاز به انعقاد قراردادهای بیمه‌ای نسبت به ریسک‌های مرتبط با فعالیت افرادی هستند که در حوزه مشابه یا مشترک به فعالیت مشغولند. این مورد، انعقاد قراردادهای بیمه اتکایی نسبت به ریسک‌های پذیرفته شده توسط بیمه‌گذار اتکایی را در بر می‌گیرد.

ممکن است کشور بحرین در پی پایه گذاری شرکت بیمه وابسته «تبرید»^۱ در ماه گذشته به کسب عنوان نخستین صنعت بیمه خاور میانه نایل شده باشد ، اما روشن است که قطر در تدارک برای آینده‌ای بلند مدت در این بخش است .

واژگان کلیدی:

قطر ، بیمه وابسته ، بیمه انکایی

منبع:

" **The Emerging Emirate** " , *The Review* , May 2007.

